

POSTANOWIENIE

Dnia 14 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,
w sprawie **K. M.**,
skazanego z art. 280 § 2 k.k. i in.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej, w dniu 14 grudnia 2022 r.,
kasacji wniesionej przez obrońcę z urzędu skazanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku
z dnia 1 czerwca 2022 r., sygn. akt II AKa 72/22,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Białymstoku
z dnia 7 lutego 2022 r., sygn. akt III K 125/21,

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. B. Kancelaria Adwokacka w B., kwotę 738 zł (siedemset trzydzieści osiem złotych), w tym 23% VAT, za sporządzenie i wniesienie kasacji na korzyść skazanego jako jego obrońca, ustanowiony z urzędu;**
- 3. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. K. P. –Kancelaria Adwokacka w B., kwotę 184,50 zł (sto osiemdziesiąt cztery złote i 50/100), w tym 23% VAT, za dokonanie czynności w postępowaniu kasacyjnym jako pełnomocnik z urzędu oskarżyciela posiłkowego;**
- 4. zwolnić skazanego od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego i poniesionymi w jego toku wydatkami obciążyć Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego z Białymstoku z dnia 7 lutego 2022 r., sygn. akt III K 125/21, K. M. został uznany za winnego tego, że:

1. w dniu 11 kwietnia 2021 r., w B., na terenie Stowarzyszenia P. przy ulicy [...], grożąc nożem doprowadził M. S. do stanu bezbronności, po czym dokonał zaboru w celu przywłaszczenia pieniędzy na szkodę pokrzywdzonego w kwocie łącznej 30 zł, przy czym czynu tego dopuścił się przed upływem pięciu lat po odbyciu co najmniej roku kary pozbawienia wolności, będąc uprzednio skazanym w warunkach określonych w art. 64 § 1 k.k.,

tj. przestępstwa z art. 280 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k., za które wymierzono mu karę 3 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności; ponadto, na mocy art. 46 § 1 k.k. orzeczono wobec oskarżonego obowiązek naprawienia szkody w całości poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego M. S. kwoty 30 złotych i kwoty 600 złotych tytułem zadośćuczynienia;

2. w nocy z 10 na 11 kwietnia 2021 r., w B. na terenie Stowarzyszenia P. przy ulicy [...], kierował słowne groźby karalne uszkodzenia ciała i pozbawienia życia wobec M. S., które to wzbudziły w zagrożonym uzasadnioną obawę, że zostaną spełnione, przy czym czynu tego dopuścił się przed upływem pięciu lat po odbyciu co najmniej sześciu miesięcy kary pozbawienia wolności za podobne przestępstwo umyślne,

tj. przestępstwa z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., za które wymierzono mu karę 4 miesięcy pozbawienia wolności;

3. w okresie bliżej nieustalonego dnia miesiąca kwietnia 2021 r. do dnia 10 kwietnia 2021 r. w B., na terenie Stowarzyszenia P. przy ulicy [...], grożąc uszkodzeniem ciała, zmuszał M. S. do dokonywania zakupu alkoholu i wnoszenia go na teren ww. Stowarzyszenia, gdzie jest to zabronione, przy czym zachowań tych dopuścił się kilkakrotnie, w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu góry powziętego zamiaru, przed upływem pięciu lat po odbyciu co najmniej sześciu miesięcy kary pozbawienia wolności za podobne przestępstwo umyślne,

tj. przestępstwa z art. 191 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k., za które – na mocy art. 191 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 57b k.k. – wymierzono mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;

4 - 5. ciągu dwóch przestępstw z art. 282 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k., popełnionych w krótkich odstępach czasu, z wykorzystaniem takiej samej sposobności, polegających na tym, że:

- na terenie Stowarzyszenia P. przy ulicy [...] w celu osiągnięcia korzyści majątkowej kierował groźby uszkodzenia ciała w kierunku M. S., zmuszając go do wydania pieniędzy w kwocie 50 zł, wskutek czego pokrzywdzony przekazał mu wyżej wymienione środki, przy czym czynu tego dopuścił się przed upływem pięciu lat po odbyciu co najmniej roku kary pozbawienia wolności, będąc uprzednio skazanym w warunkach określonych w art. 64 § 1 k.k.,

- w bliżej nieustalonym dniu nie później niż do dnia 11 kwietnia 2021 r. w B., na terenie Stowarzyszenia P. przy ulicy [...] w celu osiągnięcia korzyści majątkowej kierował groźby uszkodzenia ciała w kierunku M. S., zmuszając go do wydania pieniędzy w kwocie 70 zł, wskutek czego pokrzywdzony przekazał mu wyżej wymienione środki, przy czym czynu tego dopuścił się przed upływem pięciu lat po odbyciu co najmniej roku kary pozbawienia wolności, będąc uprzednio skazanym w warunkach określonych w art. 64 § 1 k.k.,

za który – na podstawie art. 282 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. – wymierzono mu karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności; ponadto, na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzeczono wobec oskarżonego obowiązek naprawienia szkody w całości poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego M. S. kwoty 120 złotych;

6. dniu 5 kwietnia 2021 r., w B., na terenie Stowarzyszenia P. przy ulicy [...], kierował słowne groźby karalne uszkodzenia ciała i pozbawienia życia wobec Ł. K., które to wzbudziły w zagrożonym uzasadnioną obawę, że zostaną spełnione, a także uderzył go kilkakrotnie otwartą ręką w twarz, powodując podbiegnięcia krwawe powieki górnej lewego oka, co skutkowało naruszeniem czynności narządu ciała trwającym nie dłużej niż 7 dni, przy czym czynu tego dopuścił się przed

upływem pięciu lat po odbyciu co najmniej roku kary pozbawienia wolności, będąc uprzednio skazanym w warunkach określonych w art. 64 § 1 k.k.,

tj. przestępstwa z art. 190 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., za które – na mocy art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. – wymierzono mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy, na podstawie art 85 § 1 k.k., art. 86 § 1 k.k., art. 91 § 2 k.k. połączył wymierzone wobec oskarżonego jednostkowe kary pozbawienia wolności i w ich miejsce orzekł karę łączną 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Od wyroku Sądu pierwszej instancji apelację wniósł pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego M. S., który – podnosząc zarzut rażącej niewspółmierności kary oraz środka kompensacyjnego – wniósł o wymierzenie surowszych kar jednostkowych pozbawienia wolności oraz kary łącznej, a ponadto orzeczenie za pierwszy z zarzucanych oskarżonemu czynów obowiązku zapłaty kwoty 1000 złotych tytułem zadośćuczynienia.

Wyrok Sądu *a quo* został również zaskarżony przez obrońcę oskarżonego, który - podnosząc zarzuty błędów w ustaleniach faktycznych oraz obrazy przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść ww. orzeczenia (art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k. i art. 424 § 1 k.p.k.; art. 5 § 2 k.p.k.) – wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie K. M. od popełnienia przestępstw wskazanych z pkt. 1-5, zaś w zakresie ostatniego z zarzucanych mu występów (pkt 6) wyeliminowanie z opisu czynu zwrotów dotyczących groźby karalnej i wymierzenie za to przestępstwo kary 3 miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku wyrokiem z dnia 1 czerwca 2022 r., sygn. akt II AKa 72/22, utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Wyrok Sądu drugiej instancji został zaskarżony kasacją przez obrońcę z urzędu skazanego, który podniósł następujące zarzuty obrazy przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść orzeczenia:

1. art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k. i art. 424 § 1 k.p.k. poprzez dokonanie dowolnej i wybiórczej oceny szeregu dowodów zgromadzonych w sprawie, w szczególności

wyjaśnień oskarżonego K. M., zeznań pokrzywdzonych M. S. i Ł. K., z pominięciem szeregu istotnych okoliczności ujawnionych w toku rozprawy bez należytego uzasadnienia;

2. art. 192 § 2 k.p.k. poprzez zaniechanie przesłuchania pokrzywdzonego M. S. z udziałem biegłych psychiatry i psychologa w sytuacji, kiedy wcześniejsze leczenie psychiatryczne, neurologiczne, niepełnosprawność związana z narządem słuchu, a także akcentowana przez samego pokrzywdzonego terapia psychologiczna nakierowana na wyparcie z pamięci zdarzeń z kwietnia 2021 r. jednoznacznie uprawdopodobnia wątpliwości co do stanu psychicznego świadka, zdolności postrzegania lub odtwarzania przez niego spostrzeżeń;

3. art. 5 § 2 k.p.k. poprzez zaniechanie próby usunięcia oczywistych wątpliwości co do prawdziwości depozycji M. S. odnośnie do okoliczności dokonania na nim rozboju z użyciem noża, w szczególności miejsca i czasu rozboju, faktu wymuszenia przekazania oskarżonemu przez pokrzywdzonego łącznej kwoty 120 zł i rozstrzygnięcia ich na niekorzyść oskarżonego;

4. szereg błędnych ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, które mogły mieć wpływ na treść tego orzeczenia, a w szczególności co do przebiegu zajścia z udziałem oskarżonego i dokonania rzekomego rozboju na M. S., wcześniejszych rzekomych agresywnych zachowań oskarżonego, spożywania alkoholu na terenie ośrodka P., przyczyn rozbieżności i sprzeczności w poszczególnych zeznaniach pokrzywdzonych, składanych na różnych etapach postępowania;

5. art. 170 § 1 pkt 2 i 5 k.p.k. poprzez oddalenie wniosków dowodowych zawartych w apelacji obrońcy w sytuacji, kiedy wobec braków postępowania dowodowego przed Sądem I instancji uzupełnienie postępowania przez dopuszczenie i przeprowadzenie wnioskowanych dowodów było potrzebne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności sprawy.

Na podstawie tak sformułowanych zarzutów autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 1 czerwca 2022 r. i poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 7 lutego 2022 r., i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Prokurator w odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej. Do stanowiska tego przyłączył się pełnomocnik z urzędu oskarżyciela posiłkowego.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście bezzasadna, co uprawniało do jej oddalenia na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Pierwszy z podniesionych zarzutów został wadliwie sformułowany, biorąc pod uwagę to, że Sąd Apelacyjny nie dokonywał własnych ustaleń faktycznych. Rozpoznanie tej części kasacji w kontekście treści jej uzasadnienia wskazuje, że intencją skarżącego było w istocie zakwestionowanie jakości kontroli instancyjnej. W tym kontekście należy zauważyć, że rozważania Sądu odwoławczego są proporcjonalne w swej szczegółowości do jakości argumentacji przedstawionej w apelacji obrońcy K. M.. Autor kasacji nie wykazał wadliwości stanowiska Sądu *ad quem*, zamiast tego prezentując odmienny pogląd co do oceny zeznań H. C. i pokrzywdzonego M. S..

Zarzut obraży art. 192 § 1 k.p.k. również jest oczywiście chybiony. Stanowi on zresztą powtórzenie zarzutu z apelacji. Sąd odwoławczy odniósł się do tego zagadnienia, niebezzasadnie stwierdzając, że Sąd Okręgowy nie dostrzegł żadnej ze wskazanej w tym przepisie przesłanek, które uzasadniałyby przesłuchanie M. S. z udziałem biegłego psychologa, o czym przekonywała treść jego relacji procesowych oraz samo zachowanie podczas składania zeznań na rozprawie. Trafnie również Sąd Apelacyjny zwrócił uwagę na to, że pokrzywdzony przed zdarzeniami, których dotyczy sprawa leczył się jedynie neurologicznie w związku z epilepsją pourazową, nie podejmował natomiast leczenia psychiatrycznego, zaś jego sposób życia i uprzednia karalność nie podważały jego wiarygodności. Warto podkreślić, że Sąd ten miał bezpośredni kontakt z M. S., a zatem mógł sam ocenić jego zachowanie w toku postępowania.

Zarzut obraży art. 5 § 2 k.p.k. jest z gruntu chybiony, albowiem obrońca skazanego kwestionuje weryfikację oceny dowodów, której rezultatem miałyby być zmiana ustaleń faktycznych. Wskazać jednak należy, że przepisy art. 5 § 2 i art. 7 k.p.k. mają charakter rozłączny. W sytuacji, gdy sąd przeprowadzi postępowanie w

sposób pełny, kompletny i podda zebrane dowody ocenie spełniającej rygory art. 7 k.p.k., to zastosowanie zasady z art. 5 § 2 k.p.k. może nastąpić, gdy tak przeprowadzona ocena dowodów potwierdzi istnienie wciąż niedających się - w oparciu o nią - usunąć wątpliwości. W przedmiotowej sprawie Sąd dokonał oceny zebranych w sprawie dowodów w zgodzie z zasadami określonymi w art. 7 k.p.k. i na tej podstawie poczynił ustalenia faktyczne stanowiące podstawę wyrokowania, i w żadnym razie nie dopuścił się obrazy art. 5 § 2 k.p.k., skoro nie zaistniały wątpliwości, które rozstrzygnąłby na niekorzyść skazanego. Podnoszenie w tym zakresie wątpliwości przez obronę, jakkolwiek jest to jej prawem, to jednak nie znajduje uzasadnienia w realich omawianej sprawy. Rozpatrywanie tego zarzutu jako zarzutu alternatywnego także nie może przynieść oczekiwanego przez autora kasacji skutku, albowiem w zakresie czasu i miejsca popełnia przypisanych skazanemu przestępstw Sąd *meriti* poczynił ustalenia faktyczne, zajmując stanowisko będące wyrazem rzetelnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Brak jest zatem w ogóle pola do dopuszczenia się sygnalizowanego w analizowanym zarzucie naruszenia prawa przez Sąd odwoławczy. Nawet zresztą, gdyby zagadnienie to odnosić pośrednio do postępowania apelacyjnego w związku z zarzutami apelacji dotyczącymi warstwy ustaleń faktycznych, to nie sposób odpowiedzieć na pytanie, w jakim sensie zmiana ustalenia czasu popełnienia dwóch występów w porównaniu z opisem tych czynów zaproponowanych przez prokuratora oraz ustalenia co do dokładnego miejsca ich dokonania, stanowią rozstrzygnięcia na niekorzyść skazanego. Treść zarzutu z *petitum* kasacji wskazuje, że w istocie intencją skarżącego była próba podważenia oceny zeznań M. S., w których występowały rozbieżności co do dokładnego czasu i miejsca zdarzeń, co w żadnym razie nie wpisuje się w zarzut obrazy art. 5 § 2 k.p.k.

Zarzut nr 4, pomimo ulokowania go w sferze zarzutów obrazy przepisów prawa stanowi bezpośrednio zakwestionowanie ustaleń faktycznych, co jest niedopuszczalne w kasacji.

Ostatni zaś zarzut nie został szczegółowo uzasadniony przez obrońcę skazanego, zaś o jego niezasadności świadczą już wcześniejsze uwagi dotyczące weryfikacji oceny zeznań M. S., co nie pozostawia wątpliwości, że wnioskowane przez obrońcę K. M. dowody dotyczące wcześniejszego życia tego

pokrzywdzonego nie mają znaczenia dla sprawy i mogły zostały uznane za zmierzające do przedłużenia postępowania.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu, na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwalniając skazanego od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego. O kosztach pomocy prawnej udzielonej K. M. z urzędu orzeczono na podstawie § 17 ust. 3 pkt 2 w zw. z § 4 ust. 1 i 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (t.j. Dz.U.2019.18), zaś o kosztach pomocy prawnej udzielonej oskarżycielowi posiłkowemu orzeczono na podstawie § 18 ust. 1 i 2 w zw. z § 17 ust. 3 pkt 2 i § 4 ust. 1 i 3 ww. Rozporządzenia.